

A kötelező játékiskola ellen

A játékiskola az ovodának új neve. Erről a játékiskoláról a többek között azt olvastam a Vörös Ujság egyik számában, hogy: látogatása minden 3—6 éves gyermek számára kötelező lesz. Azaz: helyesebben így olvastam: az iskolakötelezettség az új iskola rendszerében a 3 éves kortól kezdődik.

A cikk alá nem volt odairva a szerzőjének a neve és így nem tudható, vajjon magánóhajjal, avagy hivatalos tervvel állunk-e szemben. A Közoktatásügyi Népbiztosságról azonban nem merem feltételezni, hogy komolyan gondolna e tervnek megvalósítására. És, ha a cikk írója mielőtt a tollat kezébe vette volna, egyetlen pedagógust, avagy egyetlen orvost megkérdezett volna, nem hiszem, hogy a válasz után is megírta volna nehezményezett cikkét.

Nézzük az ügynek orvosi részét. A gyermekbetegségek közül különösen kettő: a kanyaró és a szamárköhögés az, amely szoros kapcsolatban áll a tuberkulózissal. A kapitalista társadalmi rendnek legnagyobb büne éppen az volt, hogy lakáspolitikájával, kizsákmányoló rendszerével valóságos törvénnyé tette azt, hogy az összes gyermekeknek 20—25 százaléka 3 éves kora előtt tulesztett már az első tuberkulózis-feriőzésen. Ám e fertőzést a különben egészséges gyer-

mek szerveztének ellenállóképesége a legtöbb esetben legyőzte.

Ha azonban a gyermek kanyarót vagy szamárköhögést szerez 3 éves korában, szervezete csaknem teljesen elveszti a tuberkulózissal szemben való ellenállóképességét.

Idáig 6—7 éves korban lettek iskolakötelesek a gyermekek és kanyarót és szamárköhögést leggyakrabban ebben a korban szereztek. A 6—7 éves gyermek ellenállóképesége már jóval erősebb, mint a 3 éves gyermeké, úgy hogy még a kanyaróval, vagy szamárköhögéssel meggyengített ellenállóképesége is elég erős volt arra, hogy a tuberkulotikus fertőzést legyőzni legtöbb esetben képes legyen.

Ha most már 3 éves korban tesszik kötelezővé az iskolalátogatást, el fogják érni azt, hogy a jóval gyengébb ellenállóképességű 3 éves gyermek fogja megszerezni a kanyarót, melynek következtében a gyermekkori gümőkóros megbete-

gedések száma óriási mértékben emelkedni fog.

Mindaz, amit a kanyaróról és szamárköhögéstről mondtam, érvényes nagyjából valamennyi egyéb fertőző betegségekre és érvényes a legegyszerűbb hurutos megbetegedésekre, köztük a náthára is. A hurutos megbetegedésekből, az egyszerű náthából annál könnyebben lehet tüdőgyulladás, minél kisebb a gyermek ellenállóképesége.

Kértem kell tisztelettel: vállalja-e a közoktatásügyi népbiztosság, avagy a fentjelzett cikk írója azt a nagy etikai felelősséget, amely kötelező ovodába-járás következtében 3—6 éves gyermek életének nagyfokú veszélyeztetésével reá hárul? És ha vállalja, kérem ugyancsak tisztelettel: ad-e oly nagy hasznot ma a kommunibe való átmenet számára a játékiskola, mint amennyire aggályos a gyermek életének veszélyeztetése tekintetében.

Tudom jól, hogy a kommunben csakis kollektív gyermeknevelés az egyetlen adott lehetőség, mely a szovjet-alkotmánynak és a kommunista állam rendszerének megfelel. De szerény nézetem szerint az intézetekben való kollektív gyermeknevelés éppen a proletariátus érdekeinek megfelelőleg csak akkor lesz megvalósítható, ha felépültek azok a modern higiéné minden kívánalmának megfelelő intézmények és intézetek, melyek a gyermeknek jobb és higiénikusabb ellátást biztosítanak az otthoninál s melyekben

az orvosi ellátás a fent említett szempontoknak megfelelő lesz.

Ami a pedagógiai részt illeti: nem kell egészen a freudi alapon állanunk ahhoz, hogy megértsük, hogy a gyermek életének az egész eljövendő életét determináló fejezete az, amely a 4 éves korig terjed.

Ez az a kör, amelyben a tudatlan lelki terület kialakul, megszilárdul és tartalommal telik meg. Ez az a kor, amely megfelelő kézben ulját állhatja az életünk minden nyomorát tultengő, avagy lefokozott és teljesen inaktív cselekvőképességet és akaratenergia létrehozó elfolytásoknak és pszichikai trau-

máknak. Igaz, mondhatja valaki, a játékoskólában pedagógusok vannak, akik (ha mindent nem is tudnak ugyan, de) mégis csak jobban értenek a pedagógiához, mint a proletárszülők legnagyobb része, amely nem ért rá, hogy Freudot és Wundtot és Claparedet és Binet-t és még nemtudom kit: olvasson. Ámde ismét csak tisztelettel kérdem én: vajjon vállalja-e a közoktatásügyi népbiztosság, avagy a cikk írója azt az itt felmerülő újabb etikai felelősséget, amely a minden gyermekre egyformán kiterjesztett ovodabajárási kötelezéssel reá hárul pedagógusainak képzettsége és tapintata tekintetében? Mert, ha minden anya egyformán hozzá nem értő, ellenben minden pedagógus egyformán hozzáértő lenne, egyetlen szót sem lehetne emelni a kötelező ovodabajárást ellen pedagógiai szempontból. Ámde: nem

minden pedagógus egyformán hozzá nem értő és nem minden szülő egyformán hozzáértő ebben a tekintetben. És ha ez így van, akkor még pedagógiai szempontból is inkább hozzá nem értő anyára, mint hozzá nem értő pedagógusra bízom a

proletáriátus gyermekeinek nevelését és kötelezés helyett önkéntességet ajánlanék hozzá nem értő anyáktól — hozzá értő pedagógusokkal ellátott játékoskólába.

A hároméves gyermeknek az anyja mellett van a helye. Az anyát kell megtanítani elsősorban arra, (és ez a ma legelső feladata), hogy miképp bánjon a gyermekével, meg kell alkotnunk a családban való gyermekkel-bánás felügyeletét, meg kell adnunk az anyáknak minden eszközt: kulturális, morális, gazdasági eszközt, lakást, napfényt és levegőt, hogy saját otthonukban nevelhessenek öntudatos embereket.

Az igazi gyermekvédelemhez számos milliárdok kellene, ámde e milliárdok (hogy kapitalista nyelven szóljak) a legjobb tőkebefektetést jelentik a kommun számára, amely tőke erős, öntudatos kommunista nemzedék megteremtésében és kommunista állam végleges megszilárdulásának egyetlen lehetőségében fogja meghozni a maga minden áldozatot megérdemlő kamatait.

Pártos Zoltán.

Városi újság
7/4